



گزارشی از واحد تهران شمال دانشگاهی با بزرگ‌ترین آزمایشگاه خاورمیانه

محمود الهیاری
روزنامه‌نگار

بهترین، تخصصی‌ترین، قدیمی‌ترین و... همه پیشوندهایی هستند که شیفتگان تحصیل علم را برای انتخاب دانشگاه مورد نظر خود ترغیب و شاید هم وسوسه کنند. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال هم یکی از آن واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی است که این پیشوندها را همراه خود دارد. این دانشگاه یکی از قدیمی‌ترین و تخصصی‌ترین دانشگاه‌های سطح کشور است، اولویت بسیاری از داوطلبان کنکور سراسری تجربی را به خود اختصاص می‌دهد؛ چرا که این دانشگاه بزرگ‌ترین و با امکانات‌ترین واحد آزمایشگاهی خاورمیانه را در خود جای داده است. اگر شما از داوطلبان کنکور سراسری و در انتخاب دانشگاه خود دچار سردرگمی هستید، همراه گزارش این هفته «فرهیختگان» باشید.

سه دانشکده فنی و مهندسی، علوم و فنون دریایی و زبان‌های خارجی، بقیه دانشکده‌های واحد، مجوزهای لازم را کسب و با تصویب نهایی از سوی سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی، برگ دیگری در ارائه خدمات علمی و پژوهشی این مجموعه علمی و آموزشی ورق خورد. توسعه چشمگیر فعالیت‌های علمی، پژوهشی و آموزشی واحد در اواخر دهه ۷۰ این امکان را فراهم کرد تا گروه شیمی (دانشکده شیمی) نیز موفق به کسب مجوز رسمی از سازمان مرکزی شود و به این ترتیب واحد تهران شمال در آستانه سال ۸۰ با هشت دانشکده مصوب، فعالیت‌های دانشگاهی خود را برای اعتلای بیشتر ادامه داد.

دهه ۷۰ شمسی ساختمان واقع در خیابان محمودیه، خریداری و علاوه بر استقرار دفتر رئیس واحد در آن، بخشی از فضای ساختمان نیز برای آزمایشگاه‌های گروه شیمی و علوم زیستی مورد بهره‌برداری قرار گرفت. با وجود این در سال ۷۴ تعداد دانشکده‌های این مرکز علمی و آموزشی به ۶ دانشکده رسید. شکل‌گیری این دانشکده‌ها مسئولان وقت را راضی نکرده است، چرا که فقط دانشکده الهیات تنها دانشکده مصوب از طرف سازمان مرکزی بود. همچنین در ماه‌های پایانی سال ۷۶، دانشکده مدیریت و علوم اجتماعی نیز به جمع تعداد دانشکده‌های واحد تهران شمال اضافه شد و غیر از

و کارشناسی در واحد تهران شمال، دانشجوی جذب شد و در سال‌های آتی با استفاده از منابع شهریه و اخذ وام‌های بانکی، با در اختیار گرفتن نخستین ساختمان خود (دانشکده سابق علوم و فنون دریایی)، واقع در میدان دریند، فعالیت‌های اداری واحد را در این ساختمان متمرکز کرد. با درایت و هدایت مسئولان و مدیران واحد از یک سو و تلاش کارکنان خدمت از سویی دیگر، به مرور افزایش تعداد دانشجویان و علاقه‌مندان به تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی موجب شد تا توانمندی واحد برای خرید فضاهای آموزشی و کاهش میزان فضاهای استیجاری در دستور کار مسئولان قرار گیرد؛ به نحوی که در اوایل

باپهره‌مندی از خدمات اعضای هیات علمی دانشگاه‌های تهران، تربیت معلم و شهید بهشتی، کلاس‌های درس را در فضاهای آموزشی دبیرستان‌های شمال شهر تهران، در نوبت‌های بعد از ظهر از جمله دبیرستان شهید رجایی در خیابان پاسداران و مدرسه منتظری در خیابان موسیوند دایر و به این ترتیب اولین شاخه‌های علمی و آموزشی خود را پایه‌ریزی کرد.

تأسیس رشته‌های کاربردی و تحصیلات تکمیلی به‌طور عمده از ابتدا مد نظر مسئولان وقت قرار داشت و لذا در سال‌های اولیه تأسیس واحد، ابتدا در برخی از رشته‌های علوم انسانی، علوم پایه و علوم تغذیه در مقاطع کاردانی

نمایی کوتاه از شکل‌گیری دانشگاه تهران شمال

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال در تاریخ دهم آبان‌ماه سال ۱۳۶۵، با پذیرش ۳۰ دانشجو و تعداد محدودی پرسنل اداری مجوز تأسیس خود را از سازمان مرکزی اخذ و شروع به کار کرد. تنگناها و مشکلات ابتدایی واحد، کمبود فضای آموزشی مناسب، امکانات اداری، تجهیزات آزمایشگاهی، خدمات کامپیوتری و همچنین کمبود نیروی انسانی متخصص بود. با این اوصاف واحد



حضور استادان برجسته در هیات علمی

قلب تپنده هر دانشگاه را می‌توان اعضای هیات علمی آن دانشگاه دانست چرا که این استادان هستند که با پرورش علمی دانشجویان، حیات و زندگی را به جامعه دانشگاهی و در نتیجه آبادانی و سربلندی کشور فراهم می‌کنند. دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال نیز از این نعمت بی‌بهره نیست و تاکنون چندین چهره برتر دانشگاهی را برای تربیت این دانشجویان به کار گرفته است. دکتر احمد مجد، استاد محسن پورکرمانی، استاد اصغر دادبه، دکتر فهیمه ملک‌زاده، دکتر میراسماعیل معصومی، دکتر بهرام پروین گنابادی، دکتر حسین یونسی و دکتر بابک رضایی از استادان پیشکسوت دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال به‌شمار می‌روند.



نمایی از وضعیت فعلی دانشگاه تهران شمال

در حال حاضر نیز دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال با ۱۰ دانشکده شامل شیمی، الهیات و معارف اسلامی، علوم و فنون دریایی، زبان‌های خارجی، فنی و مهندسی، مدیریت و علوم اجتماعی، علوم انسانی، علوم زیستی، علوم پایه، برق و انفورماتیک به ارائه خدمات علمی و آموزشی به دانشجویان و داوطلبان می‌پردازد. واحد تهران شمال دانشگاه آزاد اسلامی تاکنون بالغ بر ۱۰ هزار دانش‌آموخته داشته است و در حال حاضر نیز بیش از ۳۴ هزار نفر دانشجویی در حال تحصیل دارد. اعضای هیات علمی این واحد آموزشی بالغ بر ۵۲۹ عضو به صورت تمام‌وقت، نیمه‌وقت و مأمور از سایر واحدهای دانشگاهی است. از ظرفیت‌های علمی این موسسه آموزشی دارا بودن ۳۳۲ رشته و گرایش تحصیلی است.

واحد تهران شمال به روایت اعداد

۲۴ هزار مترمربع فضای فیزیکی	۵۲۹ عضو هیات علمی تمام‌وقت و نیمه‌وقت	۱۰۱ هزار دانش‌آموخته
۱۴۱ واحد آزمایشگاهی	۳۳۲ رشته و گرایش تحصیلی	۳۴ هزار نفر دانشجو

از ظرفیت‌های این مجموعه بزرگ آزمایشگاهی دارا بودن هفت پلوک با بیش از ۲۴ هزار مترمربع فضای فیزیکی و ۱۴۱ واحد آزمایشگاهی در گروه‌های فیزیک، شیمی، علوم زیستی، علوم مهندسی، علوم و فنون دریایی، ۲۵ آزمایشگاه تحقیقاتی، پنج آزمایشگاه مرجع و بیش از هزار و ۵۰۰ مترمربع سکونندی آزمایشگاهی است.

این آزمایشگاه بیش از ۱۶۰ باب کلاس و اتاق ویژه اعضای هیات علمی، دانشجویان دکترا، مدیران گروه‌ها، چهار سالن دفاعیه، کتابخانه، دو سالن مطالعه، اتاق‌های ویژه لابراتوار، مجلات و فروش کتاب و سالن ثبت‌نام و نمازخانه دارد.

توضیحات تکمیلی بزرگ‌ترین آزمایشگاه ملی

فاز نخست آزمایشگاه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال که اکنون به عنوان آزمایشگاه ملی مشهور شده است، در سال ۹۵ با حضور مرحوم هاشمی‌رفسنجانی افتتاح شد و به بهره‌برداری رسید و هم‌اکنون در حال خدمات‌دهی به دانشجویان است. این آزمایشگاه که یکی از تخصصی‌ترین آزمایشگاه‌ها به‌شمار می‌رود، نتنها در اختیار دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی بلکه به ارائه خدمات به تمامی دانشگاه‌ها اعم از دولتی، غیرانتفاعی و پیام نور در سطح کشور پرداخته است.

یک عنوان با درجه علمی - ترویجی و دو عنوان با درجه علمی - عمومی اشاره کرد. دانشگاه تهران شمال در حال حاضر دارای ۲۱ انجمن علمی دانشجویی و یک مرکز تحقیقاتی (مرکز تحقیقات نمک واحد گرمسار و واحد تهران شمال) است. از ویژگی‌ها و ظرفیت‌های فنی این دانشگاه که اولویت بسیاری از دانشجویان را برای انتخاب تشکیل می‌دهد، دارا بودن بزرگ‌ترین آزمایشگاه خاورمیانه در ۲۴ هزار متر مربع، با ۱۴۱ واحد آزمایشگاهی و ۱۵۸۰ متر سکوندی است که فاز نخست آن (آزمایشگاه‌های دانشکده علوم پایه، شیمی و فنی و مهندسی به بهره‌برداری رسیده است. همچنین از ظرفیت‌های فرهنگی و ورزشی این دانشگاه می‌توان به کسب ۱۷ عنوان قهرمانی در مسابقات سراسری کشوری، ۱۷ عنوان قهرمانی مسابقات منطقه‌ای و پنج عنوان قهرمانی آسیایی اشاره کرد.

غیرمرجع، ۶۳۳۰ تعداد کتب لاتین مرجع و ۲۰۱۳۲ تعداد کتب لاتین غیر مرجع است.

تعداد سخنرانی‌ها و همایش‌های علمی صورت گرفته در واحدهای این موسسه دانشگاهی تاکنون ۷۱۵ مورد بوده است. همچنین درباره مقالات علمی چاپ شده ISI، مجلات علمی و پژوهشی وزارتین و ISC باید گفته شود که این واحد آموزشی دستاورد بسیار بالایی داشته است به‌طوری که تاکنون توانسته است ۱۱۷۴ مقاله را در ISI و ۱۱۷۳ تعداد در مجلات علمی و پژوهشی وزارتین و ISC به چاپ برساند. از موفقیت‌های دیگر این واحد علمی و پژوهشی به پایان رساندن ۳۰۰ مورد طرح پژوهشی بوده است. همچنین از ظرفیت‌های علمی این دانشگاه می‌توان به تالیف بیش از ۵۵ عنوان کتاب و ۱۴ عنوان مجله و فصلنامه تخصصی که ۱۱ عنوان آن با درجه علمی - پژوهشی،

ظرفیت‌ها و دستاوردهای دانشگاه

از قابلیت‌ها و زیرساخت‌های این واحد علمی و پژوهشی می‌توان به ۷۱ فضای آزمایشگاهی، سه لابراتوار و ۱۰ مجموعه کتابخانه‌ای اشاره کرد. درخصوص کتابخانه دانشگاهی این موسسه آموزشی نیز می‌توان بیش از ۱۱۳ هزار جلد کتاب و قریب به ۶۷ هزار عنوان کتاب به‌عنوان یکی از بهترین و بزرگ‌ترین کتابخانه‌های دانشگاه آزاد اسلامی را نام برد. همچنین کتابخانه این دانشگاه در زمینه مجلات علمی و تخصصی و کتب مرجع نیز سرآمد بوده و مجله تخصصی فارسی و لاتین موجود در کتابخانه نزدیک به ۳۰۰۰ عنوان مجله فارسی، ۳۶۹ عنوان لاتین و عربی، ۱۱۱۰ تعداد کتاب فارسی مرجع، ۷۲۰۱۴ تعداد کتاب فارسی غیرمرجع، ۱۵۸۸ تعداد کتب عربی مرجع، ۵۲۷۹ تعداد کتب عربی



یادداشت

توجه‌مان به اسناد بالادستی و نقشه جامع علمی کشور است



واحد آزمایشگاهی بسیاری از مشکلات دانشجویان بر طرف شده است. همچنین در پایان باید بگویم که برنامه‌ریزی‌هایی هم در راستای پیشرفت علمی، تحقیقاتی، پژوهشی و رفاهی دانشجویان تحصیلات تکمیلی صورت گرفته است.

پژوهشی بسیاری از دانشجویان را برطرف کرده به‌طوری که در گذشته بسیاری از دانشجویان برای پاس کردن دروسی که نیاز به آزمایشگاه داشت، مجبور بودند به واحدهای آزمایشگاهی حومه شهر تهران مراجعه کنند که با تأسیس این

بصیرت سیاسی و عمق بخشیدن به اندیشه و ایمان دینی، راهگشا باشد و دربردارنده موفقیت‌های روزافزون خواهد بود. دکتر خالقی پس از پرداختن به راهبردهای این موسسه علمی آموزشی در ادامه به مزیت‌ها و برتری‌های این واحد دانشگاهی نسبت به بقیه موسسات دانشگاهی سطح تهران پرداخته است. وی مهم‌ترین مزیت‌های این واحد آموزشی را برخوردار بودن جامعیت رشته‌های این مرکز دانشگاهی نسبت به بقیه موسسات دانشگاهی دانسته است.

به‌عنوان مثال این دانشگاه دارای ۱۰ دانشکده در رشته‌های مختلف علوم تجربی، ریاضی، فنی و مهندسی، علوم انسانی و بعضی از رشته‌های هنر و همچنین در حوزه تحصیلات تکمیلی دکتری نیز دارای بیش از ۹۰ رشته دکتری است. این دانشگاه دارای کتابخانه تخصصی غنی با بیش از ۶۷ هزار عنوان کتاب و مجله تخصصی فارسی و لاتین قریب به ۳۰۰۰ عنوان مجله است. از مزیت‌های دیگر این دانشگاه می‌توان به شهره بودن قطب برنامه‌های علمی پدافند غیرعامل و علوم و فناوری همگرا اشاره کرد. همچنین مهم‌ترین و برترین ویژگی این واحد برخوردار بودن از زیرساخت بزرگ‌ترین آزمایشگاه مرجع کشور و خاورمیانه است که مشکلات علمی

فعالیت دانشگاه آزاد اسلامی در دهه پنجم نظام جمهوری اسلامی موبد بلوغ، بالندگی و هدفمند بودن آن است. به عبارتی باید دانشگاه با اتکا به توان علمی و تحقیقاتی در کنار بهره‌مندی از همگرایی بین رشته‌ها، بتواند به مسائل اصلی و اولویت‌دار کشور پاسخ دهد و در این صورت است که ما قادر خواهیم بود به یک قدرت علمی تبدیل شویم. این مهم با حضور اقتدارآفرینی دانشگاه در تمام زمینه‌ها میسر خواهد شد.

قدر مسلم نیل به این هدف بزرگ، سرلوحه قرار دادن منویات مقام معظم رهبری به‌عنوان حکمی عالیقدر در عرصه فرهنگ و آموزش و توجه به اسناد بالادستی و نقشه جامع علمی کشور خواهد بود. شالوده این فرامین، انقلابی بودن دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تحقیقاتی است که می‌تواند در برنامه‌های کلان دانشگاه ازجمله نگاه به آینده کشور، ایجاد و تقویت احساس هویت افتخارآمیز ایرانی، انضباط اخلاقی، هدایت فعالیت‌های علمی به سمت نیازهای کشور، پیشرفت علم، دست یافتن به قلمروهای جدید پیشرفت اندیشه و



حمیدرضا خالقی
رئیس واحد دانشگاه تهران شمال

توضیحات وزارت علوم

پیرامون گزارش دوره‌های شبانه دانشگاه‌ها

۲۹ خرداد امسال گزارشی با تیتَر «از ولنجک تا انقلاب؛ یک میلیون» در همین صفحه چاپ شد که دیروز روابط عمومی وزارت علوم توضیحاتی پیرامون این گزارش که مربوط به دوره‌های شبانه دانشگاه‌ها بود به روزنامه ارسال کرد. توضیحات روابط عمومی وزارت علوم به این شرح است: «بازگشت به انتشار گزارشی در صفحه ۱۳ مورخ ۹۷/۳/۲۹ آن روزنامه با عنوان «از ولنجک تا انقلاب؛ یک میلیون - بررسی شهریه دوره‌های شبانه دانشگاه‌های سراسری نشان می‌دهد این مراکز برای رشته‌های یکسان، شهریه‌های متفاوت می‌گیرند، به آگاهی می‌رساند براساس مصوبات شورای گسترش آموزش عالی، تعیین شهریه دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی به هیات امنای هر دانشگاه و اگذار شده است و دانشگاه‌ها با توجه به شاخص‌های متنوعی ازجمله نرخ تورم سالانه، کیفیت آموزشی و نوع خدمات ارائه شده و همچنین وضعیت تقاضای دانشجویان، میزان هزینه تمام شده را به‌صورت کاملاً رقابتی و متناسب با عرضه و تقاضای خدمات آموزشی، شهریه مورد نظر خود را تعیین و به تأیید هیات امنای موسسه مربوطه می‌رسانند. ارقام تعیین شده، پیش از انتخاب رشته دانشجویان از طریق وب‌سایت اطلاع‌رسانی هر دانشگاه به اطلاع ذی‌نفعان رسیده و انتخاب دانشجوی مبتنی بر مزیت‌های نسبی دانشگاه‌ها صورت می‌گیرد. علی‌هذا با عنایت به موارد فوق خواهشمند است دستور فرمایید وفق قانونی مطبوعات نسبت به درج این جوابیه در همان صفحه و در اسرع وقت اقدام لازم و بایسته صورت گیرد.»